

**ทรัพยากรในการบริหารที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานธุรกิจชุมชน
อำเภอเมือง กาญจนบุรี**
**Administrative Resources Affecting Operational Efficiency of Community
businesses, Mueang District, Kanchanaburi**

สรศักดิ์ กิติยานันท์*
(Sanchai Kitiyanan)

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อ ศึกษาระดับทรัพยากรในการบริหารและประสิทธิภาพการดำเนินงานธุรกิจชุมชน ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานธุรกิจชุมชนและเพื่อศึกษาทรัพยากรการบริหารที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานธุรกิจชุมชน อำเภอเมือง กาญจนบุรี ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกกลุ่มธุรกิจชุมชน อำเภอเมือง กาญจนบุรี จำนวน 315 คน ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับทรัพยากรในการบริหารธุรกิจชุมชนอำเภอเมือง กาญจนบุรี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และในส่วนของประสิทธิภาพการดำเนินงานกลุ่มธุรกิจชุมชน อำเภอเมือง กาญจนบุรี ภาพรวมในระดับมาก 2) ปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานธุรกิจชุมชน อำเภอเมือง กาญจนบุรี ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพและระดับรายได้มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารงานไม่ต่างกัน 3) ทรัพยากรการบริหาร 11 M ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานธุรกิจชุมชน อำเภอเมือง กาญจนบุรี ได้แก่ การบริหารทรัพยากรมนุษย์, การบริหารงบประมาณ, การบริหารงานทั่วไป, การบริหารวัสดุอุปกรณ์, การให้บริการประชาชน, การบริหารข้อมูล ข่าวสาร, วิธีการระเบียบ แบบแผน, การการไกล่เกลี่ยหรือการประนีประนอม, อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

$$\hat{y} = 4.47 + 0.29X_1^* + 0.45X_2^* + 0.53X_3^* + 0.28X_4^* + 0.36X_6^* + 0.21X_7^* + 0.23X_8^* + 0.22X_{10}^*$$

คำสำคัญ: ทรัพยากร ประสิทธิภาพ ธุรกิจชุมชน

* คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี กาญจนบุรี 71190

Asst. prof. Dr. Faculty of Management Science Kanchanaburi Rajabhat University, Kanchanaburi 71190

Corresponding author: Sanchai1969@yahoo.co.th

ABSTRACT

The purpose of this research to study the level of management resources and the efficiency of community business operations, study the personal factors that affect the management efficiency of community business. And to study administrative resources that are effective in the management of community business operations, Muang District, Kanchanaburi Province. The sample used in this study was a group of 315 members of the community business group, Muang District, Kanchanaburi Province, using Quota sampling. The statistics used for data analysis are percentage, mean and standard deviation and Multiple regression analysis. The statistical significance level was set at 0.05.

The research found that 1) Resource level in the administration of community businesses in Muang District Kanchanaburi Province as a whole has an overall average at a high level. and in terms of operational efficiency of the community business group, Muang District, Kanchanaburi Province Overall, it is at a high level. 2) Personal factors influencing the management efficiency of business in Muang District Kanchanaburi Province, comprising sex, age, education level, status and income level influencing the development of management efficiency. There were not differences. 3) Management resources 11 M have an effect on the efficiency of the administration of business in Muang District Kanchanaburi Province, namely human resource management (Man), budget management (Money). General management (Management), material management, equipment (Material), the public service (Market), information management. Or information (Message) method, methodology or technique (Method) coordination or compromise (Mediation) is statistically significant. Write the forecasting equation as follows.

$$\hat{y} = 4.47 + 0.29X_1^* + 0.45X_2^* + 0.53X_3^* + 0.28X_4^* + 0.36X_6^* + 0.21X_7^* + 0.23X_8^* + 0.22X_{10}^*$$

Keyword: Resources, Efficiency, Community businesses

Article history:

Received 17 May 2022

Revised 7 December 2022

Accepted 9 December 2022

SIMILARITY INDEX = 2.54 %

1. บทนำ

ประเทศไทยได้เริ่มมีการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 เป็นต้นมา จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564) ฉบับปัจจุบัน เป็นการนำเอาระบบคิดที่ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดและอารยธรรมตะวันตกมาใช้พัฒนาประเทศ ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตำราซึ่งไม่เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย และวิถีชีวิตไทย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560: 1-28) ส่งผลให้วิถีการผลิตของชุมชนมีหน้าที่เป็นเพียงกลไกรับใช้ระบบเศรษฐกิจกระแสหลักโดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่เน้นการผลิตเพื่อการค้าและการส่งออก เน้นการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น และอาศัยแรงงานชนบทเป็นหลัก ซึ่งการเติบโตดังกล่าววางอยู่บนพื้นฐานของความไม่สมดุลของการพัฒนา เกิดปัญหาการเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ ชุมชนหมู่บ้านที่เดิมเคยมีสภาพความเป็นอยู่แบบง่าย ๆ มีความใกล้ชิดและพึ่งพาธรรมชาติสูง ความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชนที่มีอยู่อย่างเหนียวแน่น เศรษฐกิจของครอบครัวและชุมชนเป็นเศรษฐกิจแบบพอเพียง (self-sufficient economy) ปัจจุบันได้กลายเป็นชุมชนที่มีสภาพการดำเนินชีวิตคล้ายเมือง อิทธิพลของสื่อและการบริโภคแบบลอกเลียนแบบแพร่กระจายเข้าไปในชนบท เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองกลายเป็นเศรษฐกิจเพื่อการค้า ลักษณะของธุรกิจชุมชนนั้นเป็นธุรกิจที่ใช้เงินลงทุนในระยะเริ่มต้นไม่มากนักหากแต่เน้นการสร้างงานในท้องถิ่นให้มากขึ้นเป็นหลัก รายได้จากการขายอาจไม่จำเป็นต้องสูงนักในระยะเริ่มแรกโดยมีเป้าหมายเพื่อให้ทุกคนสามารถอยู่ได้เป็นสำคัญ ซึ่งธุรกิจชุมชนมีลักษณะเป็นธุรกิจขนาดเล็กมีความคล่องตัวในการบริหารรายได้จากยอดขายในระยะเริ่มต้นไม่มากนัก ต้นทุนในการดำเนินงานต่ำ การติดต่อและการให้บริการกับลูกค้าเป็นไปอย่างใกล้ชิด การเริ่มต้นธุรกิจทำได้ง่าย ธุรกิจชุมชนแบ่ง ออกเป็น 4 ประเภทตามการประกอบการ ได้แก่ ธุรกิจผลิต ธุรกิจค้าปลีก ธุรกิจค้าส่ง และธุรกิจ บริการ สำหรับธุรกิจชุมชนมีความสำคัญในการเปิดโอกาสให้มีการประกอบการก่อให้เกิดการจ้างงานส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรม สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและลดปัญหาสังคมที่เป็นภัยคุกคามประเทศชาติ ธุรกิจชุมชนจะสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องมีระบบของการจัดการที่ดี

จากปัญหาและความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัย สนใจศึกษาทรัพยากรในการบริหารที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมเป็นทางเลือกในการพัฒนาประสิทธิภาพของกลุ่มให้สามารถดำเนินงานบรรลุเป้าประสงค์ต่อไป นอกจากนี้แล้วยังสามารถที่จะนำผลของการศึกษาไปปรับใช้กับกลุ่มอื่นหรือกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกันเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาระดับทรัพยากรในการบริหารและประสิทธิภาพการดำเนินงาน ธุรกิจชุมชน อำเภอเมือง กาญจนบุรี
2. ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน ธุรกิจชุมชน อำเภอเมือง กาญจนบุรี
3. ศึกษาทรัพยากรการบริหารที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน ธุรกิจชุมชน อำเภอเมือง กาญจนบุรี

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน ธุรกิจชุมชน อำเภอเมือง กาญจนบุรี
2. ทรัพยากรการบริหารมีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน ธุรกิจชุมชน อำเภอเมือง กาญจนบุรี

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีทรัพยากรการบริหาร

ทรัพยากรการบริหาร 11 ประการหรือ 11 M's ได้มีผู้ให้ความเห็นแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย โดยวิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2552) อธิบายว่า ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหารการพัฒนาควรมีอย่างน้อย 6 ประการ ประกอบด้วยคน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) การจัดการทั่วไป (Management) ผู้รับบริการ หรือประชาชน (Market) และจริยธรรมของบุคคล (Morality) ปัจจัยเหล่านี้ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารของหน่วยงาน ในหนังสือเรื่อง กรอบแนวคิดทางสังคมศาสตร์ ได้อธิบายไว้อีกว่า ทรัพยากรการบริหาร คือ ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหารจัดการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานภายในองค์กรโดยใช้ 11 M ดังมีต่อไปนี้

1. การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Man) หมายถึง การบริหารที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรขององค์กร เช่น การวางแผนด้านกำลังคน การหาบุคลากรในการทำงาน การกำหนดตำแหน่ง การจัดสิทธิประโยชน์แก่พนักงาน การพัฒนา และการประเมินผลการทำงาน เป็นต้น
2. การบริหารทางการเงิน (Money) หมายถึง การจัดทำงบการเงิน การพัฒนาระบบบัญชี การดูแลตรวจสอบด้านการเงิน การจัดหาทางการเงิน การใช้จ่ายงบการเงิน การจัดบันทึกและรายงานการใช้จ่ายงบการเงิน
3. การบริหารงาน (Management) หมายถึง การจัดการภายในองค์กร คือ การวางแผนงาน การจัดองค์กร การประสานงานในองค์กร การรายงานและการประเมินในองค์กร
4. การบริหารวัสดุและอุปกรณ์ (Material) หมายถึง การควบคุมและการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ การรักษาวัสดุอุปกรณ์ การเบิกวัสดุอุปกรณ์ บันทึกและตัดออกจากบัญชี
5. การบริหารด้านคุณธรรม (Morality) หมายถึง เพื่อนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการทำงาน มีจิตสำนึกที่ดีงามในการทำงาน
6. การบริการประชาชน (Market) หมายถึง การที่ประชาชนรับบริการที่ดี การดำเนินงานที่ถูกต้องแบบสามารถเสร็จในที่เดียว
7. การบริหารข้อมูล ข่าวสาร (Message) หมายถึง ความต้องการข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น การรวมข้อมูล การคัดกรองข้อมูลที่ได้มา การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ข้อมูลที่สมกับสถานการณ์
8. วิธีการในการจัดการระเบียบ แบบแผน (Method) หมายถึง การจัดการรูปแบบต่าง ๆ และการเตรียมงานในการจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ
9. การบริหารเวลา หรือรอบเวลาในการทำงาน (Minute) หมายถึง มีการใช้เวลาในการทำงานที่รัดกุม การควบคุมติดตามแผนงานในการทำงาน
10. การไกล่เกลี่ย หรือการประนีประนอม (Mediation) หมายถึง ความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างองค์กรกับพนักงาน องค์กรต่อองค์กร และองค์กรต่อประชาชน เช่น การร่วมงานในด้านแผนงานและวัตถุประสงค์ การร่วมงานกับพนักงาน

11. การวัดและประเมินผลการทำงาน (Measurement) หมายถึง มีระบบการ ตามผลงานในการทำงาน การประเมินผลที่ชัดเจน ให้ผลงานอย่างเที่ยงตรง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

จารุณี อภิวัฒน์ไพศาล (2554) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชี สามารถจัดกลุ่มตัวแปรเป็น 7 กลุ่ม ดังนี้

1. คุณลักษณะของบุคคล เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงความเป็นตัวตนของนักบัญชีที่เป็นคุณลักษณะเฉพาะตัวของนักบัญชีแต่ละคน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา รายได้ สวัสดิการ อัตราการเข้าออกในการทำงานและประสบการณ์ในการทำงาน

2. คุณลักษณะองค์กร เป็นลักษณะของสภาพแวดล้อมขององค์กร การบริหารงานหรือสภาพต่าง ๆ ขององค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน ได้แก่ วัฒนธรรมองค์กร สถานภาพขององค์กร โครงสร้างองค์กร นโยบายการทำงาน เทคโนโลยีที่องค์กรใช้ สภาพแวดล้อม และการบริการต่อลูกค้า

3. คุณธรรมจริยธรรม เป็นสิ่งที่แสดงออกของความคิด อารมณ์แสดงออกด้วยการปฏิบัติงานคนทั่วไปมองเห็นได้ ในเรื่องความรู้และเข้าใจในจรรยาบรรณวิชาชีพ ความซื่อสัตย์สุจริต แนวคิดที่ดีต่อวิชาชีพ มีวินัย เคารพกฎระเบียบ สามารถทำตามกฎระเบียบและสังคมได้ สามารถบริหารเวลาในการทำงานได้ เปลี่ยนวิธีการดำเนินชีวิตอย่างสร้างสรรค์อย่างมีจิตสำนึกในสังคม

4. ความเข้าใจเกี่ยวกับงาน แสดงถึงความเข้าใจในทฤษฎี แนวคิดหลักการและวิธีการ มีความเข้าใจความรู้ทางด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรู้อย่างสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมสามารถเข้าใจรูปแบบการปฏิบัติงานในทุก ๆ ด้าน รวมถึงมีการทบทวนความรู้และติดตามการเปลี่ยนแปลง

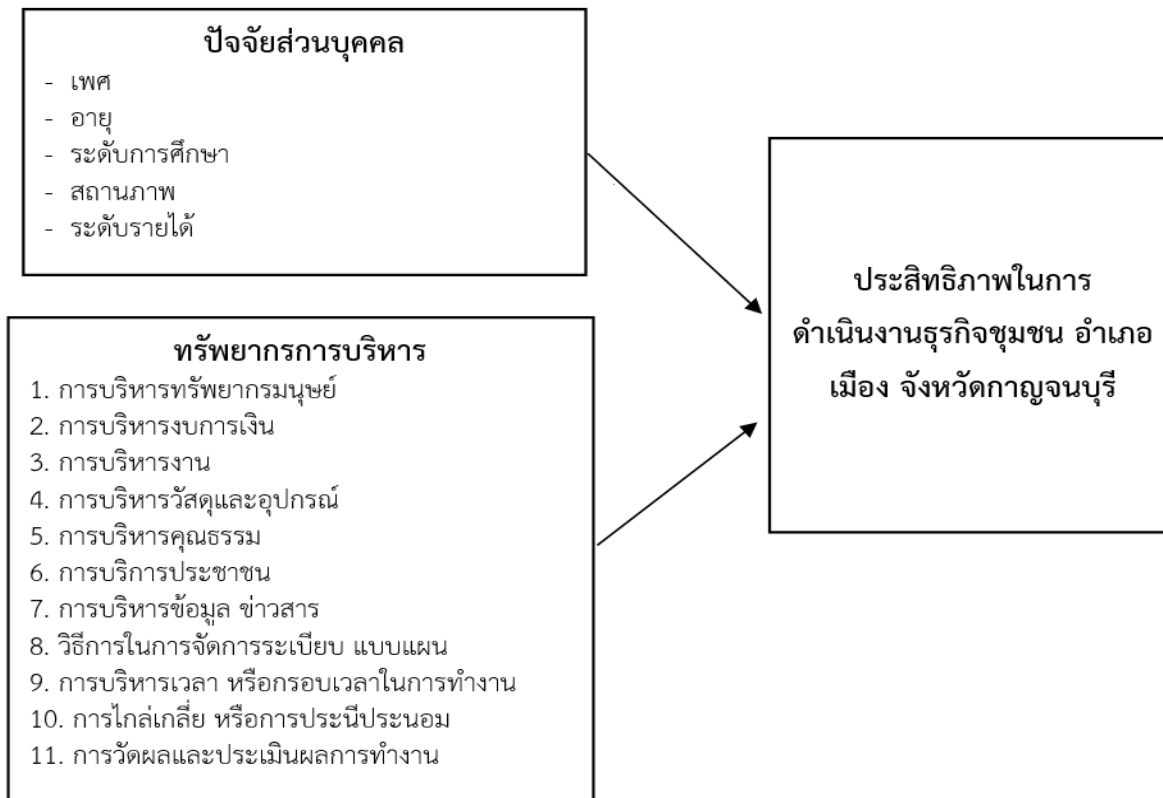
5. ทักษะทางปัญญา เป็นความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องกล่าวคือ นำข้อมูลที่ค้นหา ไปใช้ปฏิบัติตามแนวคิด สามารถระบุและคิดค้นจากปัญหาได้ด้วยตนเอง สามารถประสมประสานความรู้ทางการบัญชีและด้านอื่นที่สัมพันธ์กันเพื่อนำไปใช้ในวิชาชีพ รวมถึงการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

6. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นความชำนาญที่เกิดจากการทำงานตามกิจกรรมบ่อยๆจนสามารถทำงานได้ด้วยความรวดเร็ว และถูกต้องจนก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกัน ส่งผลให้การปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ได้ คือสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถปฏิบัติและรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี และปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมขององค์กรได้เป็นอย่างดี สามารถช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานะของผู้นำหรือในสถานะของผู้ร่วมทีมงาน

7. ทักษะการวิเคราะห์ทางคณิตศาสตร์ การใช้ระบบสารสนเทศ เป็นความชำนาญที่เกิดจากการปฏิบัติตามกิจกรรม อย่างสม่ำเสมอจนสามารถปฏิบัติได้ด้วยความรวดเร็วและถูกต้องในเชิงตัวเลข สามารถถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่งโดยอาศัยระบบสารสนเทศ อาทิเช่น การมีทักษะการใช้วิธีวิเคราะห์ทางคณิตศาสตร์เพื่อการตัดสินใจ สามารถนำเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา หรือข้อโต้แย้งอย่างมีประสิทธิภาพ สื่อสารทั้งการพูดและการเขียน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา ประสิทธิภาพในการบริหารงานธุรกิจชุมชน อำเภอเมือง กาญจนบุรี ดังแผนภาพที่ 1

กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ สมาชิกกลุ่มธุรกิจชุมชน อำเภอเมือง กาญจนบุรี ซึ่งมีสมาชิกจำนวน 1,198 คน (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี, 2562)

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ฝ่าย	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
หัวหน้ากลุ่ม	38	10
บัญชี	143	39
คณะกรรมการ	247	61
สมาชิก	770	205
รวม	1,198	315

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากวิธีการของ Taro Yamane (อ้างถึงใน พิชญานิธิ กิติกุล, 2550, หน้า 106) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 300 ตัวอย่าง ที่ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (e) 5 เปอร์เซ็นต์ และสำรองกลุ่มตัวอย่างเพื่อป้องกันความผิดพลาดอีก 5% จะได้จำนวนเท่ากับ 15 คน รวมขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 315 คน ผู้ศึกษาจะทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) โดยแยกประชากรในแต่ละคณะวิชาตามสัดส่วนเพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (questionnaires) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้ศึกษารวบรวมแนวคิดและทฤษฎี ต่าง ๆ จากเอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาประยุกต์ใช้ และกำหนดลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด ตามประเด็นในกรอบแนวคิดที่ศึกษาที่ตั้งไว้ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาเป็นผู้สร้างแบบสอบถามและทำการทดสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence: IOC) รวมทั้งทดสอบความเชื่อถือได้ก่อนนำไปใช้จริง การทดสอบความเชื่อมั่นนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดสอบกับกลุ่มธุรกิจชุมชนที่เป็นสมาชิกศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนกลุ่มสตรี อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา จำนวน 30 ตัวอย่าง พบว่า ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค เท่ากับ 0.92

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบไปด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ระดับรายได้ และทรัพยากรการบริหาร โดยใช้สถิติค่าความถี่และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติสรุปอ้างอิง (Inferential statistics) ทรัพยากรในการบริหารที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจชุมชนจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้สถิติวิเคราะห์คือ ค่า t-test ใช้ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ Multiple Regression ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

4. ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 225 คน อายุช่วง 41-50 ปี การศึกษาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา หรือ ปวช. สถานภาพโสด รายได้ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 15,001-20,000 บาท

ผลการวิเคราะห์ทรัพยากรในการบริหารที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจชุมชนอำเภอเมือง กาญจนบุรี

ผลการวิจัยข้อมูลทั่วไปได้ดังนี้ ข้อมูลทรัพยากรการบริหารของธุรกิจชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (4.22) ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ (4.34) รองลงมาคือ ด้านการบริหารข้อมูล ข่าวสาร (4.28) ด้านการใกล้เคียงหรือการประนีประนอม (4.26) ด้านการบริหารคุณธรรม (4.25) วิธีการ ระเบียบ แบบแผน หรือเทคนิค (4.23) ด้านการให้บริการประชาชน (4.22) ด้านการบริหารเวลา หรือรอบเวลาในการปฏิบัติงาน (4.21) การวัดผลและประเมินผลการปฏิบัติงาน (4.20) การบริหารงานทั่วไป (4.19) ด้านการบริหารงบประมาณ (4.17) และสุดท้ายด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (4.14) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ทรัพยากรในการบริหารที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจชุมชนอำเภอเมือง กาญจนบุรี

ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจชุมชน อำเภอเมือง กาญจนบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (4.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทรัพยากรในการบริหารมีส่วนช่วยให้กลุ่มธุรกิจชุมชนฯ มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (4.54) รองลงมา ทรัพยากรในการบริหารช่วยส่งเสริมให้งานมีความถูกต้อง รวดเร็ว และประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น (4.51) ทรัพยากรในการบริหารมีส่วนทำให้สมาชิกได้รับการพัฒนาสมรรถนะในการ

ทำงาน (4.48) ทรัพยากรในการบริหารได้นำข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนะ ช่วยสนับสนุนในการวางแผนงานและตัดสินใจ (4.40) และทรัพยากรในการบริหารก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจในการทำงานของสมาชิก (4.37)

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และระดับรายได้มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจชุมชน อำเภอเมือง กาญจนบุรี

1. สมาชิกกลุ่มธุรกิจชุมชนฯ ที่มีเพศแตกต่างกันไม่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงาน
2. สมาชิกกลุ่มธุรกิจชุมชนฯ ที่มีอายุแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงาน
3. สมาชิกกลุ่มธุรกิจชุมชนฯ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงาน
4. สมาชิกกลุ่มธุรกิจชุมชนฯ ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงาน
5. สมาชิกกลุ่มธุรกิจชุมชนฯ ที่มีระดับรายได้เฉลี่ยแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงาน

สรุปได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานกลุ่มธุรกิจชุมชน อำเภอเมือง กาญจนบุรี ประกอบด้วย เพศอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และระดับรายได้มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารงาน ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ทรัพยากรการบริหาร 11 M มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจชุมชน อำเภอเมือง กาญจนบุรี

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (multiple linear regression analysis) ของการบริหารทรัพยากรการบริหาร 11M ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานธุรกิจชุมชน อำเภอเมือง กาญจนบุรี ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ทรัพยากรการบริหาร	B	SE.	Beta	t	Sig.
(Constant)	4.47	0.42		10.47	0.00
1. การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (X1)	0.29	0.09	0.62	2.72**	0.00
2. การบริหาร งบการเงิน (X2)	0.45	0.14	0.97	3.53**	0.00
3. การบริหารงาน (X3)	0.53	0.12	1.02	4.10**	0.00
4. การบริหารวัสดุอุปกรณ์ (X4)	0.28	0.12	0.33	2.43**	0.01
5. การให้บริการประชาชน (X5)	0.36	0.13	0.60	2.81**	0.00
6. การบริหารข่าวสาร ข้อมูล (X6)	0.21	0.08	0.30	2.74**	0.00
7. วิธีการในการจัดการระเบียบแบบแผน (X7)	0.23	0.09	0.39	2.39**	0.01
8. การใกล้ชิด หรือ การประนีประนอม (X8)	0.22	0.10	0.42	2.24**	0.02

$R^2 = 0.47$

จากตารางที่ 4.21 พบว่าผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ สามารถนำมาสร้างสมการถดถอยเชิงพหุ ดังนี้ $\hat{y} = 4.47 + 0.29X_1^* + 0.45X_2^* + 0.53X_3^* + 0.28X_4^* + 0.36X_5^* + 0.21X_6^* + 0.23X_7^* + 0.22X_8^*$

ทรัพยากรการบริหาร 11 M มีส่งผลต่อ มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานธุรกิจชุมชน อำเภอเมือง กาญจนบุรี คือ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Man) (X_1) การบริหารงบการเงิน (Money) (X_2) การบริหารงาน (Management)(X_3) การบริหารวัสดุและอุปกรณ์ (Material)(X_4) การให้บริการประชาชน (Market) (X_6) การบริหารข่าวสาร ข้อมูล (Message)(X_7) วิธีการ ระเบียบ แบบแผน (Method)(X_8) การไกล่เกลี่ย หรือการประนีประนอม (Mediation) (X_{10}) มีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.47 นั่นคือสามารถทำนายทรัพยากรการบริหาร 11 M มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจชุมชน อำเภอเมือง กาญจนบุรีได้ร้อยละ 47

5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป และอภิปรายผล

1. ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Man) มนุษย์ถือเป็นปัจจัยสำคัญหลักของทุกองค์ในการปฏิบัติงานให้งานบรรลุวัตถุประสงค์และมีส่วนช่วยทำให้องค์กรทำงานได้อย่างเกิดประสิทธิภาพ วิชาธุรกิจชุมชนก็เช่นเดียวกันทรัพยากรมนุษย์ก็เป็นสิ่งสำคัญ จะได้รับการคัดกรองจากคณะกรรมการให้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานของกลุ่ม โดยมีการแบ่งหน้าที่ ถ่ายทอดความรู้ ฝึกฝนงานและพัฒนาความสามารถการทำงาน ดูแลซึ่งกันและกันสานต่องานเพื่อให้กลุ่มยังคงดำรงสืบต่อไป สอดคล้องกับการศึกษาของ ปาณวัฒน์ อุทัยเลิศ (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดการธุรกิจชุมชนของตลาดริมน้ำ ดอนหวาย ตำบลบางกระทีก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เพื่อศึกษาการดำเนินงานของคณะกรรมการการจัดการอาคารสถานที่การประกอบธุรกิจชุมชนและการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการตลาดริมน้ำดอนหวาย ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนได้เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมมีการประสานกับองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานโดยมีผู้นำเป็นต้นแบบที่ดีในการดำเนินการ

2. การบริหารงบการเงิน (Money) งบการเงินเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจ ซึ่งหากการจัดสรรไม่ได้จะส่งผลกระทบต่อไปยังงานด้านอื่น ๆ อีกหลายได้ นอกจากการจัดสรรแล้วการหาแหล่งเงินทุนเพิ่มเติม เพื่อนำมาใช้ในการบริหารงานกลุ่มธุรกิจของตนเองก็สำคัญด้วยซึ่งสอดคล้องกับสุภาพ สุทธิรักษ์ (2551) ได้วิจัยถึงการพัฒนารัฐกิจชุมชนสู่ความเข้มแข็งกรณีดอกไม้ประดิษฐ์จากใบยางพารา ผลการศึกษาพบว่า ด้านเงินทุนนั้นส่วนใหญ่ได้มาจากค่าหุ้นของสมาชิกผลตอบแทนจากการผลิตดอกไม้ประดิษฐ์จากใบยางพารา และสอดคล้องกับมนต์รัก ธีรานุสรณ์ (2550) ได้ทำการศึกษา ความสำเร็จธุรกิจชุมชนอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา พบว่า ด้านการเงิน ผู้ประกอบการ เตรียมแผนงานเงินทุนเอง โดยทุกธุรกิจมีการเตรียมทุนสำรองไว้ ถ้าสมาชิกต้องใช้จ่ายในภายหน้าและมีต้องสั่งซื้อสินค้าในจำนวนมาก ซึ่งทุนส่วนใหญ่เป็นทุนส่วนตัวที่ทำ และมีการรวบรวมเงินจากสมาชิกในกลุ่มธุรกิจโดยมีการสัญญาาร่วมกันในการเก็บเป็นเงินเก็บสะสม

3. การบริหารงาน (Management) เนื่องจากการบริหารงานทั่วไปของกลุ่มธุรกิจต้องมีการวางแผนให้สอดคล้องกับนโยบายของกลุ่ม ทำให้ต้องมีการดำเนินการวางแผนอย่างเป็นระบบและวัดผลทำให้การบริหารงานทรัพยากรในกลุ่มธุรกิจฯ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยสอดคล้องกับแนวคิด ของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2555) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหารจัดการเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จได้ คือ การบริหารทั่วไป (Management) และยังสอดคล้องกับ นันทิยา หุตานุวัตรและณรงค์ หุตานุวัตร (2556) ได้ทำการศึกษา กลยุทธ์สร้างความเข้มแข็งธุรกิจชุมชนพบว่า องค์กรธุรกิจชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือใช้กลยุทธ์โดยรวม 20 ประการ โดยกลยุทธ์ 12 ประการแรกเป็นกลยุทธ์การบริหารงานทั่วไป และการเงิน

4. การบริหารวัสดุ อุปกรณ์ (Material) เนื่องจากกลุ่มธุรกิจฯ ต้องใช้อุปกรณ์เป็นจำนวนมากในการบริหารงานพัฒนาให้มั่นคงและลดภัย โดยการคิดริเริ่มนำวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยมาใช้ในกลุ่ม เช่น คอมพิวเตอร์ กล้องวงจรปิด เป็นต้น วัสดุอุปกรณ์บางประเภทมีระยะเวลาในการใช้งานจึงต้องมีการตรวจสอบสภาพและบำรุงรักษาเป็นประจำ ได้สอดคล้องกับแนวคิดของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2555) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหารจัดการเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จได้คือ การบริหารวัสดุอุปกรณ์ (Material) และสอดคล้องกับแนวคิดของ Donkwa. (2012) กล่าวว่า ทรัพยากรทางการบริหารที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จได้และช่วยให้การทำงานบรรลุผลสัมฤทธิ์ได้อย่างมีคุณภาพ คือ วัสดุสิ่งของ (Material)

5. การบริการประชาชน (Market) การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทั่วไปใส่ใจข้อบกพร่องของกลุ่มเพื่อปรับปรุงสินค้าและบริการของกลุ่มให้ตรงตามความต้องการของประชาชน เพื่อทราบถึงข้อมูลความต้องการของประชาชนจะทำให้กลุ่มมีการพัฒนาสินค้าและบริการให้ทันสมัยตรงกับความต้องการมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับประดัดพร เจริญวงศ์ (2561) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การจัดการธุรกิจชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์กรณีศึกษา หมู่ที่ 6 บ้านหินเกลี้ยง ตำบลท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า การจัดการด้านการผลิต การจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์ การจัดการด้านการตลาด และ การจัดการการเงินและบัญชี เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการธุรกิจ และการได้รับการอบรมของสมาชิกชุมชนจะทำให้เกิดความสำเร็จในการจัดการธุรกิจชุมชนมากยิ่งขึ้น

6. การบริหาร ข่าวสาร หรือข้อมูล (Message) ข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อทุกองค์กร กลุ่มธุรกิจชุมชนฯ เองก็เช่นเดียวกัน ต้องมีช่องทางการรับข่าวสารที่มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว มีการแลกเปลี่ยน ตรวจสอบ กลั่นกรองข้อมูลที่มีมาตรฐานเพื่อนำข้อมูลที่ได้นำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของยุทธภูมิ จิตภักดี (2554) ได้ศึกษาเรื่องการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผล: กรณีศึกษาเรือนจำกลางคลองเปรม ผลการศึกษาพบว่าประเด็นปัญหาสำคัญเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเรือนจำกลางคลองเปรมไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผล คือ ด้านการบริหารข่าวสาร หรือข้อมูลข่าวสารด้านสมรรถนะของเรือนจำกลางคลองเปรม ด้านบุคคลภายนอกที่ติดต่อเกี่ยวกับเรือนจำกลางคลองเปรม ด้านผู้ต้องขัง ด้านโทรศัพท์มือถือ ด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

7. วิธีการ ระเบียบ แบบแผน หรือเทคนิค (Method) กลุ่มธุรกิจยึดถือและปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด เนื่องจากสมาชิกทำงานร่วมกันจำนวนมากจึงต้องมีระเบียบ วิธีการ แบบแผน เทคนิคการปกครองให้สมาชิกนาระเบียบแบบแผนมาใช้ในการทำงานเพื่อให้การทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันสอดคล้องกับงานวิจัยของกษมาพร พวงประยงค์ (2556) ที่สรุปว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจชุมชน ประกอบด้วย การทำแผนธุรกิจชุมชน การบริหารจัดการกลุ่มธุรกิจชุมชน ด้านการเข้าหาแหล่งเงินทุนการบริหารการตลาด การสร้างความแตกต่างและการสร้างเอกลักษณ์ของสินค้า และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับสินค้าและบริการ

8. การประสานงานหรือการประนีประนอม (Mediation) การทำงานจำเป็นที่กลุ่มธุรกิจชุมชนจะต้องสร้างสัมพันธ์กับบุคคลภายในกลุ่มและภายนอก เพื่อประสานงานให้ทุกคนทราบบทบาทและหน้าที่ของตนเอง จะทำให้ลดการทำงานซ้ำซ้อนทุกคนจะทราบถึงหน้าที่ของตนเอง มีการประชุมพูดคุยกันเพื่อตกลงและร่วมกันสร้างแนวทางการประนีประนอมป้องกันการเกิดปัญหาทั้งภายในและภายนอก จะทำให้กลุ่มทำงานได้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสาวดี รักศิริ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า การประสานงานหมายถึง การจัดให้คนในองค์กรทำงานสัมพันธ์สอดคล้องกันโดยจะต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบ

วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และมาตรฐานการปฏิบัติขององค์กรเป็นหลัก ต้องมีการจัดระเบียบ วิธีการทำงานเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการร่วมมือปฏิบัติงานให้สอดคล้องทั้งเวลา และกิจกรรมที่ต้องกระทำให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยไม่ทำให้เกิดความสับสน ขัดแย้งหรือเลื่อมล้ำกันทั้งนี้เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น ทำให้ได้มาซึ่งงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สรุปได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานของธุรกิจชุมชน อำเภอเมืองกาญจนบุรี ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และระดับรายได้มีผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารงาน ไม่แตกต่างกัน

ทรัพยากรการบริหาร 11 M ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจชุมชน อำเภอเมืองกาญจนบุรี คือ การบริหารทรัพยากรมนุษย์, การบริหารงบการเงิน, การบริหารงาน, การบริหารวัสดุอุปกรณ์, การให้บริการประชาชน, การบริหารข้อมูล ข่าวสาร, วิธีการในการจัดการระเบียบ แบบแผน, การประสานงาน หรือการประนีประนอม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

$$\hat{y} = 4.47 + 0.29X_1^* + 0.45X_2^* + 0.53X_3^* + 0.28X_4^* + 0.36X_6^* + 0.21X_7^* + 0.23X_8^* + 0.22X_{10}^*$$

5.2 ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1. กลุ่มธุรกิจชุมชน อำเภอเมือง กาญจนบุรี ยังขาดเงินทุนในการดำเนินงาน ทั้งนี้เงินของกลุ่มส่วนใหญ่มาจากการระดมทุนของสมาชิก ดังนั้นภาครัฐควรมีแนวทางในการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการพัฒนา กลุ่ม พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ และมีการประเมินหาปัญหาความต้องการที่แท้จริง เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหา

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะเป็นผู้สนับสนุนและประสานงานให้มีการเชื่อมโยงธุรกิจชุมชนแบบเดียวกันเข้าเป็นเครือข่าย เพื่อให้ธุรกิจชุมชนเหล่านี้สามารถที่จะช่วยเหลือดูแล ถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกันได้ โดยมีการจัดการแลกเปลี่ยนความรู้ผ่านการศึกษาดูงาน

3. จากการศึกษาพบว่า กลุ่มธุรกิจชุมชนยังขาดแนวทางการพัฒนาด้านการตลาด ผู้ประกอบการจะต้องเปลี่ยนแนวคิดต่าง ๆ ในการดำเนินการ หน่วยงานสนับสนุนจากภาครัฐควรจัดหาสถานที่ในการจัดแสดงสินค้าอย่างต่อเนื่อง

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรนำผลการวิจัยดังกล่าวไปต่อยอดในการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อจะได้ข้อมูลเชิงลึกในการอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นและเพื่อหารูปแบบพัฒนาทรัพยากรการบริหารกับประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของธุรกิจชุมชน ต่อไป

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้การจัดการธุรกิจชุมชนประสบความสำเร็จ โดยอาจศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้กับกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ กับกลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จ

3. การศึกษาธุรกิจชุมชนให้ครอบคลุมทุกประเภทเพื่อทดสอบและยืนยันในรูปแบบของการพัฒนาธุรกิจชุมชนและเจาะลึกในแต่ละประเด็นของธุรกิจชุมชนแต่ละประเภท

4. การประเมินผลการพัฒนาภายหลังจากการพัฒนา ในธุรกิจชุมชนที่ได้ในรูปแบบการพัฒนา ดังกล่าวไปใช้ว่าได้ผลในระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาวอย่างไร มีผลกระทบอย่างไร และมีปัจจัยอะไรบ้างที่ผลักดันให้มีการนำรูปแบบการพัฒนาดังกล่าวไปในการพัฒนา

5. ควรมีการศึกษาการสร้างเครือข่ายธุรกิจชุมชนและหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้แต่ละส่วนได้ทราบบทบาทหน้าที่และแนวทางส่งเสริมความร่วมมือในระดับต่าง ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เกษมพร พวงประยงค์. (2556). แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มการแปรรูปและผลิตภัณฑ์ จังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 5 (1). 108-120.
- จารุณี อภิวัฒน์ไพศาล. (2554). ปัจจัยที่ใช้ในการพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีกลุ่มธุรกิจบริการในประเทศไทย. *วารสารวิชาชีพบัญชี*. 8 (21), 58-77.
- นันทิยา หุตานุวัตร และณรงค์ หุตานุวัตร. (2556). การพัฒนาองค์กรชุมชน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน).
- ประดับพร เจริญวงศ์. (2561). การจัดการธุรกิจชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์กรณีศึกษา หมู่ที่ 6 บ้านหินเกลี้ยง ตำบลท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. การค้นคว้าอิสระ ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ปาลวัฒน์ อุทัยเลิศ. (2551). การจัดการธุรกิจชุมชนของตลาดริมน้ำดอนหวาย ตำบลบางกระทิก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิชญานี กิตติกุล. (2550). วิจัยวิจัยทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนต์รัก อีรานุสรณ์. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจชุมชนอำเภอเมืองพะเยา จังหวัด พะเยา. วิทยานิพนธ์ปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ยุทธภูมิ จิตภักดี. (2554). เรื่องการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผล : กรณีศึกษาเรือนจำกลางคลองเปรม. วิทยานิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิรัช วิรัชนิการวรรณ. (2552). การบริหารจัดการของหน่วยงานของรัฐ : การวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวชี้วัด. กรุงเทพฯ: โฟร์เพช.
- วิรัช วิรัชนิการวรรณ. (2555). การบริหารจัดการและการบริหารยุทธศาสตร์ของหน่วยงานของรัฐ. กรุงเทพฯ : โฟร์เพช.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี. (2562). เอกสารประกอบการอบรม. กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.
- สุภาพ สุทธิรักษ์. (2551). การพัฒนาธุรกิจชุมชนสู่ความเข้มแข็ง กรณีดอกไม้ประดิษฐ์จากใบยางพารา. สำนักงานวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 6 กุมภาพันธ์ 2564 จาก <http://www.http://promruca-dba04.blogspot.com/2012/10/pdca.html>
- สาวดี รักศิริ. (2561). เทคนิคการประสานงาน. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 6 กุมภาพันธ์ 2564 จาก <http://www.reomoe.go.th/index.php/>, 2561.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- Donkwa,K. (2012). The Development of the Community's Economy in the Northeast of Thailand". *Suranaree Journal of Science and Technology*. 19 (3): 215-223.